

2021'in son yazısında "2022 yılında "Kuran çalışma notlarımı" -bu yazıda olduğu gibi- sizlerle paylaşmak istiyorum. Bunlar sonuçlanmış yazılar olmayacak. Belki bu notlar karşınıza ilk çıktığında size anlamsız gelecek veya hiçbir işinize yaramıyor gibi duracak. Siz yine de bu notları ileride değerlendirmek üzere bir kenara kopyalayabilirsiniz. İşinize yarayabileceğini düşünüyorum." demiştim.

Notlarıma devam ediyorum. Bu notlar aslında kafamda oturtmaya çalıştığım bir bütüne doğru ilerliyor. Yani konudan konuya atlıyor değilim. "Salat nedir" yazılarına ara vermedim; ancak bu kapsamda inceleyip sonuca vardiıramadığım ayetlerde takıldığım konular var, onların çözöme kavuşması lazım. Gerek gramer konusundaki eksikliklerimden, gerekse ilerledikçe konuların iç içe geçmesinden dolayı bir süre en azından kendimce bir sonuca bağladığım yazılardan ziyade yoğun olarak notlarımı paylaşacağım.

## 20:9

Vehel etâke hadîsu mûsâ

|   |               |            |
|---|---------------|------------|
| 1 | <b>ve hel</b> | mi?        |
| 2 | <b>etake</b>  | sana geldi |
| 3 | <b>hadisu</b> | haberi     |
| 4 | <b>musa</b>   | Musa'nın   |

Sana Musa'nın hadisi ulaşmadı mı?

3: Ayette geçen "hadis" kelimesini "haber" olarak çeviriyorlar. Zannımca burada "Kuran'da yer alan bilgilere vakıf oldun mu" şeklinde bir uyarı yapılıyor. Bu soru, ilk muhatap olan Muhammed Peygamber'den başlayarak Kitap ile muhatap olan herkese soruluyor olabilir.

## 20:10

İz raâ nâran fekâle li-ehlihi-mkuşû innî ânestu nâran le'allî âtîkum minhâ bikabesin ev ecidu

‘alâ-nnâri hudâ(n)

Hani bir ateş görmüştü de, ailesine şöyle demişti: ‘Durun, bir ateş gördüm; umulur ki size ondan bir kor getiririm veya ateşin yanında bir yol-gösterici bulurum.’

|    |           |                  |     |
|----|-----------|------------------|-----|
| 1  | iz        | hani             |     |
| 2  | raa       | görmüştü         | راي |
| 3  | naran     | bir ateş         | نور |
| 4  | fekale    | demişti          | قول |
| 5  | liehlihi  | ailesine         | اهل |
| 6  | mkusu     | siz durun        | مكث |
| 7  | inni      | elbette ben      |     |
| 8  | anestu    | gördüm           | انس |
| 9  | naran     | bir ateş         | نور |
| 10 | lealli    | belki            |     |
| 11 | atikum    | size getiririm   | اتي |
| 12 | minha     | ondan            |     |
| 13 | bikabesin | bir kor          | قيس |
| 14 | ev        | yahut            |     |
| 15 | ecidu     | bulurum          | وجد |
| 16 | ala       | (yanında)        |     |
| 17 | n-nari    | ateşin           | نور |
| 18 | huden     | bir yol gösteren | هدي |

1: Öncelikle ayet ve devamındaki ayetlerde “sembolik/üst kavramsal anlatım” mı var yoksa birebir ne olduysa o mu anlatılıyor karar vermeliyiz. (Burada özellikle “mecaz, istiare” vb. konulara girmeden kabaca sembolik anlatım veya kavramlara üst anlam verme demeyi tercih ediyorum)

3: Kuran’da “nur” ve “nar” kavramları aynı kökten gelmektedir. Genellikle “nur” için “ışık” “nar” için ateş çevirisi yapılmaktadır. Zannımca nur, ilahi aydınlanmayı sembolize ediyor. Nar ise yakıcılık taşıyan bir aydınlanma. Bir benzetimle, birisi organik gıda gibi, diğeri genetiği ile oynanmış gıda gibi.

Nar ve nur kavramlarının bir arada kullanıldığı bir ayet:

Durumları, ateş (NAR) yakan kimselerin şu durumuna benzer: Ateş çevrelerini aydınlatmaya

(ZİYA) başlayınca ALLAH onların ışığını (NUR) giderir ve onları karanlıklar içinde görmez bir halde bırakır. (2/17)

Musa eğer ilerideki ayetlerde göreceğimiz gibi ilahi bir olayla muhatap olacak ise neden “nar” görerek başlıyor bu HADİS?

5: ehlihi’yi “ailesi” olarak anlamakta şüphelerim var.

6: Neden siz durun diyor?

8: Eğer, 2 numaralı kelime (ra’a) “görmek” ise 8 numaralı kelime de “görmek” olamaz. 8 numaradaki “anestü” başka bir durumu vurguluyor olmalı.

“Anestü” Elif Nun Sin kökünden geliyor. (Elif Nun Sin kökü 97 kez geçiyor). Bunlardan “el-insan” olarak yazılanlar “insan” olarak çevriliyor ancak diğer formları başka anlamlara geliyor. NunVav Sinkökü (242 kez) de “insan” olarak çevriliyor.

Peki Kuran’da neden “insan” kelimesi 2 ayrı kökten geliyor ya da gerçekten geliyor mu, veya bunun ortaya çıkardığı anlamsal farkları net olarak ortaya koyan bir çalışma var mı?

Buradaki “anestu” ile “inisyye” kelimeleri aynı kökten. Burada “görmek” yerine “ünsiyet” kelimesi de akla getirilmeldir. (İleride konu Meryem Suresi 26. Ayetle birleşecek)

11: Bu kelime bir sonraki ayette de geçecek, tam vakıf olamasam da olayın nasıllığını çözmek için önem arz ediyor.

13: KBS- ilim ve hidayet talebi için istiare edilir (el-müfredat)

ÖZETLE: Ayet’ten sezinlediğim, Musa ( ileride konunun toplumsal boyutta olduğunu göreceğiz) ehli ile birlikte bir sıkıntı içerisinde ve bir yol arayışında. Kuran’da bize aktarılan Musa’nın hadisesi (hadis), onun NAR olarak sembolize edilen yakıcı bir sürece atılması ile başlıyor. Daha sonra bir insiye/ünsiyet sürecinden geçiyor ki amacı ehline oradan bir kazanım ile dönmek.

## 20:11

|   |                |                          |
|---|----------------|--------------------------|
| 1 | <b>felemma</b> | ne zaman ki              |
| 2 | <b>etaha</b>   | o(ateşin yanı)na gelince |
| 3 | <b>nudiye</b>  | kendisine seslenildi     |
| 4 | <b>ya musa</b> | Musa                     |

[اتي](#)  
[ندو](#)

1: Ne zaman ki... demek ki bir olgunlaşma süreci gerekiyor... Yahut bir şey yapması gerekiyor...

2: Bir önceki ayette 11 numaralı kelime ile bu kelime aynı. 11'de (kor) getirmek olarak anlamlandırılmış. Peki burada nasıl "ateşin yanına gelmek" anlamına mı geliyor? İnce bir nüans var ama tam oturtamadım.

## 20.12

|   |                    |                |
|---|--------------------|----------------|
| 1 | <b>inni</b>        | şüphesiz ben   |
| 2 | <b>ena</b>         | ben            |
| 3 | <b>rabbuke</b>     | senin Rabbinim |
| 4 | <b>fehlea'</b>     | çıkart         |
| 5 | <b>nea'leyke</b>   | pabuçlarını    |
| 6 | <b>inneke</b>      | çünkü sen      |
| 7 | <b>bil-vadi</b>    | vadide         |
| 8 | <b>l-mukaddesi</b> | kutsal         |
| 9 | <b>tuven</b>       | Tuva'dasın     |

[رب](#)  
[خلع](#)  
[نعل](#)  
[ودي](#)  
[قدس](#)  
[طوي](#)

4: "elbiseyi, atın eğerini veya koruyucu gömleği çıkarmak anlamına gelir. Bazı sufiler der ki bu semboliktir, ikamet ve temekkünü emretmektedir" (müfredat)

Kuranda 1 kez geçtiği için kıyaslama yapamadım. Ancak bana "elbiseni temiz tut, Müzemmil 4" hitabını hatırlattı.

5: Kuran'da 1 kez geçiyor. Birincil anlamı bir çeşit ayakkabı. Racilun na'il (ayakkabısını giymiş adam; zenginlik belirtiyor) "Ayakkabını çıkar" ile bir arınma süreci isteniyor olabilir.

7-8-9 Kutsal vadi tuva'nın bir yer ismi olmayabileceğini düşünüyorum. Daha çok bir "hal" ismi

olabilir. Tuva (Ta Ve Ye) toplamda 5 kez geçiyor. 3 kez “dürmek” anlamında kullanılmış, 2 ayette “tuva vadisi” olarak geçiyor. Diğer 3 ayette kıyamet sahneleri için kullanılıyor, “yıldızların dürülmesi, göklerin dürülmesi” gibi.

Ta-Ha 15 notlarıma geçtiğimde “dürülme-tuva” konusuna bir ekleme yapacağım.

### 20:13

|   |                  |             |     |
|---|------------------|-------------|-----|
| 1 | <b>ve ena</b>    | ve ben      |     |
| 2 | <b>htertuke</b>  | seni seçtim | خير |
| 3 | <b>festemia'</b> | şimdi dinle | سمع |
| 4 | <b>lima</b>      |             |     |
| 5 | <b>yuha</b>      | vahyolunanı | وحى |

2: Burada geçen kök “hayr”.

*“Hayırlı günler” derken çoğu kimse “hayır” kelimesinin aslında “seçim” anlamında olduğunu bilmez.*

iHtiYaR (seçme yeteneği; seçim, seçme hakkı olan),  
muHtAR (~seçilmiş)

HaYıR (seçimin sonucundaki olumluluğa atıf olsa gerek ),

Yani bir kişiye “işin hayırlı olsun” derken “doğru seçimler yapmış ol, sonuçları doğru olsun” demiş oluyoruz.

Seçmek olarak çevrilen diğer bir kelime için:

<https://www.kuranmeali.com/Kokler.php?kok=%D8%B5%20%D9%81%20%D9%88>

Farkları nedir? Neden bu ayete “hayr” kelimesi kullanılmış. Musa neden seçildi?

3-5: Dinle vahyolunanı. Demek ki bir vahiy süreci başladı.